

32002F0629

2002.8.1.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA

L 203/1

A TANÁCS KERETHATÁROZATA
(2002. július 19.)
az emberkereskedelem elleni küzdelemről
 (2002/629/IB)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre, és különösen annak 29. cikkére, 31. cikke e) pontjára és 34. cikke (2) bekezdésének b) pontjára,

tekintettel a Bizottság javaslatára ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

mivel:

- (1) Az Amszterdami Szerződésnek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó rendelkezései lehetőleg legjobb végrehajtásáról szóló, tanácsi és bizottsági cselekvési terv ⁽³⁾, az 1999. október 15-i és 16-i tamperei Európai Tanács, a 2000. június 19-i és 20-i Santa Maria da Feira-i Európai Tanács, az eredményjelzőn felsoroltak szerint, és „a nőkereskedelem elleni fellépés terén teendő további intézkedésekről” szóló bizottsági közleményről szóló, 2000. május 19-i európai parlamenti állásfoglalás jogalkotási lépést javasol az emberkereskedelem ellen, illetve erre hív fel, beleértve a közös fogalommeghatározásokat, a tényállási elemeket és a szankciókat is.
- (2) Az emberkereskedelem és a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni küzdelemről szóló, 1997. február 24-i 97/154/IB tanácsi együttes fellépést ⁽⁴⁾ a tagállamok eltérő jogi megközelítését érintő olyan további jogalkotási lépésnek kell követnie, amely hozzájárul az emberkereskedelemmel szembeni hatékony igazságügyi és büntetőeljárás együttműködés fejlesztéséhez.
- (3) Az emberkereskedelem súlyosan sérti az alapvető emberi jogokat és az emberi méltóságot, és könyörtelen gyakorlathoz, így a kiszolgáltatott személyek elleni visszaéléshez, e személyek félrevezetéséhez, valamint erőszak, fenyegetés, adósszolgálat és kényszerítés alkalmazásához folyamodik.

- (4) A nemzetközi szervezett bűnözés elleni fellépésről szóló ENSZ-egyezményt kiegészítő, az emberkereskedelem, különösen a nő- és gyermekkereskedelem megelőzéséről, felszámolásáról és megbüntetéséről szóló ENSZ-jegyzőkönyv döntő lépés az e téren folytatott nemzetközi együttműködésben.
- (5) A gyermekek kiszolgáltatottabbak, és ezért nagyobb a veszélye annak, hogy az emberkereskedelem áldozataivá válnak.
- (6) A nemzetközi szervezetek, nevezetesen az ENSZ által kifejtett jelentős tevékenységet az Európai Unió tevékenységével kell kiegészíteni.
- (7) Szükség van arra, hogy az emberkereskedelem súlyos bűncselekményével szemben ne csak az egyes tagállamok lépjenek fel, hanem egy olyan átfogó megközelítés is szükséges, amelynek elengedhetetlen része az összes tagállam számára közös büntetőjogi elemek meghatározása, beleértve a hatékony, arányos és a visszatartó erejű szankciókat is. Ez a kerethatározat, a szubszidiaritás és az arányosság elvének megfelelően, a célok európai szintű megvalósítása érdekében a szükséges minimumra korlátozódik, és nem lép túl azon, ami e célszerűséghez szükséges.
- (8) Az elkövetőkkel szemben olyan, kellően szigorú szankciókat kell bevezetni, amelyek révén az emberkereskedelem a szervezett bűnözés elleni küzdelem céljából már elfogadott jogszabályok, így a pénzmosásról, az elkövetéshez használt eszközök, valamint a bűncselekményből származó jövedelmek azonosításáról, felkutatásáról, zárolásáról, lefoglalásáról és elkobzásáról szóló, 1998. december 3-i 98/699/IB tanácsi együttes fellépés ⁽⁵⁾, és az Európai Unió tagállamaiban a bünszervezetben való részvétel bűncselekménnyé nyilvánításáról szóló, 1998. december 21-i 98/733/IB tanácsi együttes fellépés ⁽⁶⁾ keretébe illeszthető.

⁽¹⁾ HL C 62. (E) szám, 2001.2.27., 324. o.

⁽²⁾ HL C 35. (E) szám, 2002.2.28., 114. o.

⁽³⁾ HL C 19., 1999.1.23., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 63., 1997.3.4., 2. o.

⁽⁵⁾ HL L 333., 1998.12.9., 1. o. A legutóbb a 2001/500/IB kerethatározattal (HL L 182., 2001.7.5., 1. o.) módosított együttes fellépés.

⁽⁶⁾ HL L 351., 1998.12.29., 1. o.

(9) Ez a kerethatározat azáltal járul hozzá az emberkereskedelem elleni küzdelemhez és annak megelőzéséhez, hogy kiegészíti az e téren elfogadott jogszabályokat, így az emberkereskedelem és a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni küzdelemért felelős személyek részére ösztönző és csereprogram (STOP) létrehozásáról szóló, 1996. november 29-i 96/700/IB tanácsi együttes fellépést ⁽¹⁾, az Europol Kábítószeregysége megbízatásának kiterjesztéséről szóló, 1996. december 16-i 96/748/IB tanácsi együttes fellépést ⁽²⁾, a gyermekekkel, a fiatalokkal és a nőkkel szembeni erőszak elleni küzdelmet szolgáló megelőző intézkedésekre vonatkozó közösségi cselekvési program (a Daphne program) (2000–2003) elfogadásáról szóló, 2000. január 24-i 293/2000/EK európai parlamenti és tanácsi határozatot ⁽³⁾, az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló, 1998. június 29-i 98/428/IB tanácsi együttes fellépést ⁽⁴⁾, az összekötő bírának és ügyészeknek az Európai Unió tagállamai között az igazságügyi együttműködés javítását szolgáló cseréjének kereteiről szóló, 1996. április 22-i 96/277/IB tanácsi együttes fellépést ⁽⁵⁾ és a kölcsönös bűnügyi jogsegély terén követendő helyes gyakorlatról szóló, 1998. június 29-i 98/427/IB tanácsi együttes fellépést ⁽⁶⁾.

(10) Ennek megfelelően a 97/154/IB tanácsi együttes fellépés az emberkereskedelemre nem vonatkozik,

ELFOGADTA EZT A KERETHATÁROZATOT:

1. cikk

Emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények a munkára kényszerítéssel vagy szexuális kizsákmányolással összefüggésben

(1) Minden tagállam meghozza a következő cselekmények büntetendőségét biztosító intézkedéseket:

személyek toborzása, szállítása, átadása, bűjtatása, későbbi befogadása, beleértve az adott személy feletti ellenőrzés felváltását vagy átengedését is, ha ezt:

- a) kényszerrel, erőszakkal vagy fenyegetéssel valósítják meg, beleértve az erőszakos elhurcolást is, vagy
- b) megtévesztéssel valósítják meg, vagy
- c) hatalommal vagy kiszolgáltatott helyzettel visszaélnek, úgy, hogy az adott személy, tényleges és elfogadható választási lehetőség hiányában, kénytelen alávetni magát az említett visszaélésnek, vagy

d) ellenszolgáltatást vagy előnyt nyújtanak vagy fogadnak el azért, hogy megszerezzék egy másik személy feletti ellenőrzést gyakorló személy beleegyezését

az adott személy munkájának vagy szolgáltatásainak kizsákmányolása céljából, beleértve legalább a kikényszerített vagy kötelezővé tett munkát vagy szolgáltatásokat, a rabszolgaságot, illetve a rabszolgasághoz vagy szolgasághoz hasonló helyzeteket is, vagy

mások prostitúciójának kizsákmányolása vagy a szexuális kizsákmányolás egyéb formáinak céljából, beleértve a pornográfiát is.

(2) Az emberkereskedelem sértettjének a tervezett vagy megvalósított kizsákmányoláshoz adott beleegyezését nem lehet figyelembe venni, ha az (1) bekezdésben meghatározott módszerek bármelyikéhez folyamodtak.

(3) Ha az (1) bekezdésben említett magatartás gyermekre irányul, büntetendő emberkereskedelemnek minősül akkor is, ha az (1) bekezdésben meghatározott módszerek egyikét sem alkalmazták.

(4) E kerethatározat alkalmazásában „gyermek” minden 18. életévét be nem töltött személy.

2. cikk

Felbujtás, bűnsegély és kísérlet

Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az 1. cikkben említett bűncselekmény elkövetésére való felbujtás, az arra irányuló bűnsegély és a kísérlet büntetendő legyen.

3. cikk

Szankciók

(1) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az 1. és a 2. cikkben említett bűncselekményt olyan hatékony, arányos és visszatartó erejű szankcióval sújtsa, amely kiadatással járhat.

(2) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az 1. cikkben említett bűncselekmény szabadságvesztéssel sújtható legyen, amelynek felső határa legalább nyolc év, ha a bűncselekményt a következő körülmények között követték el:

- a) a bűncselekmény szándékosan vagy súlyos gondatlanságból az áldozat életét veszélyeztette;
- b) a bűncselekményt különösen kiszolgáltatott helyzetben lévő sértettel szemben követték el. A sértett akkor tekinthető különösen kiszolgáltatott helyzetben lévőnek, ha az elkövetéskor az irányadó nemzeti jog szerint még nem érte el legalább a nemi értelemben vett nagykorúságot, és ha a bűncselekményt mások prostitúciójának kizsákmányolása vagy a szexuális kizsákmányolás egyéb formáinak céljából követték el, beleértve a pornográfiát is;

⁽¹⁾ HL L 322., 1996.12.12., 7. o.

⁽²⁾ HL L 342., 1996.12.31., 4. o.

⁽³⁾ HL L 34., 2000.2.9., 1. o.

⁽⁴⁾ HL L 191., 1998.7.7., 4. o.

⁽⁵⁾ HL L 105., 1996.4.27., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 191., 1998.7.7., 1. o.

- c) a bűncselekményt súlyos erőszak alkalmazásával követték el, vagy a sértettnek különösen súlyos sérelmet okozott;
- d) a bűncselekményt a 98/733/IB együttes fellépésben meghatározott bűnszervezet keretében követték el, az ott előírt büntetési tételt figyelmen kívül kell hagyni.

4. cikk

A jogi személyek felelőssége

(1) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatók legyenek az 1. és a 2. cikkben említett, akár egyénileg, akár a jogi személy egy szervének részeként eljáró olyan személy által a javukra elkövetett bűncselekményért, aki a jogi személy keretében olyan vezető beosztást tölt be, amely a következőkön alapul:

- a) a jogi személy képviseleti jogköre, vagy
- b) a jogi személy nevében történő döntéshozatali hatáskör, vagy
- c) a jogi személyen belüli ellenőrzés gyakorlásának hatásköre.

(2) Az (1) bekezdésben már előírt eseteken kívül, minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a jogi személyek felelősségre vonhatóak legyenek, ha az (1) bekezdésben említett személy által gyakorolt felügyelet vagy ellenőrzés hiánya tette lehetővé azt, hogy a jogi személynek alárendelt személy a jogi személy javára elkövesse az 1. és a 2. cikkben említett bűncselekményt.

(3) A jogi személyek felelőssége az (1) és a (2) bekezdés alapján nem zárja ki a büntetőeljárást azon természetes személyek ellen, akik az 1. és a 2. cikkben említett bűncselekmény tettesei, felbujtói vagy bűnszervezői.

(4) Ennek a kerethatározatnak az alkalmazásában jogi személynek minősül az alkalmazandó jog szerint e jogállással rendelkező bármely személy, kivéve az államot vagy az államhatalmat gyakorló egyéb közjogi intézményt és a nemzetközi közjogi szervezeteket.

5. cikk

A jogi személyekre alkalmazandó szankciók

Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a 4. cikk alapján felelősségre vont jogi személy olyan hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal legyen sújtható, amelyek büntetőjogi és nem a büntetőjog területére tartozó, anyagi joghátrányokat foglalnak magukban, továbbá más szankciókra is kiterjedhetnek, úgymint:

- a) kizárás az állami juttatásokra vagy támogatásokra való jogosultságból, vagy
- b) átmeneti vagy tartós eltiltás a kereskedelmi tevékenység gyakorlásától, vagy
- c) bírói felügyelet alá helyezés, vagy
- d) a jogi személy bíróság általi megszüntetése, vagy
- e) a bűncselekmény elkövetéséhez felhasznált létesítmények átmeneti vagy tartós bezárása.

6. cikk

Joghatóság és büntetőeljárás

(1) Minden tagállam meghozza a szükséges intézkedéseket joghatóságának megalapítására az 1. és a 2. cikkben említett bűncselekményre vonatkozóan, ha:

- a) a bűncselekményt egészben vagy részben a tagállam területén követik el, vagy
- b) az elkövető a tagállam állampolgára, vagy
- c) a bűncselekményt az adott tagállam területén letelepedett jogi személy javára követik el.

(2) A tagállam eldöntheti, hogy az (1) bekezdés b) és c) pontjában megállapított joghatósági szabályokat nem, vagy csak különleges esetekben vagy körülmények között alkalmazza akkor, ha a bűncselekményt a területén kívül követik el.

(3) Az a tagállam, amely jogszabályai alapján állampolgárai kiadatását nem engedélyezi, meghozza a szükséges intézkedéseket, hogy az 1. és a 2. cikkben említett bűncselekmények tekintetében megalapítsa joghatóságát, és szükség esetén amiatt eljárást indítson, ha a bűncselekményt állampolgára az adott állam területén kívül követi el.

(4) A tagállamok ennek megfelelően tájékoztatják a Tanács Főtitkárságát és a Bizottságot a (2) bekezdés alkalmazására vonatkozó döntésükről, adott esetben azoknak a különleges eseteknek és körülményeknek a megjelölésével, amelyekben a döntést alkalmazni kell.

7. cikk

Az áldozatok védelme és támogatása

(1) A tagállamok rendelkeznek arról, hogy az e kerethatározat hatálya alá tartozó bűncselekmények nyomozásához és az azokkal kapcsolatos büntetőeljárás lefolytatásához nem kívánja meg a bűncselekmény sértettje által tett feljelentést, illetve magánindítványt, legalábbis azokban az esetekben nem, amelyekre a 6. cikk (1) bekezdésének a) pontja vonatkozik.

(2) Azok a gyermekek, akik az 1. cikkben említett bűncselekmény sértettjei, a büntetőeljárásban a sértettek jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat ⁽¹⁾ 2. cikkének (2) bekezdése, 8. cikkének (4) bekezdése és 14. cikkének (1) bekezdése alapján különösen kiszolgáltatott sértetteknek tekintendők.

(3) Amennyiben a sértett gyermek, minden tagállam megteszi a lehetséges intézkedéseket annak érdekében, hogy családja számára megfelelő támogatást biztosítsanak. Ha célszerű és ez lehetséges, a tagállamok különösen a 2001/220/IB kerethatározat 4. cikkét alkalmazzák az említett családra.

8. cikk

Területi hatály

Ezt a kerethatározatot alkalmazni kell Gibraltárra.

⁽¹⁾ HL L 82., 2001.3.22., 1. o.

9. cikk

A 97/154/IB együttes fellépés alkalmazása

A 97/154/IB együttes fellépés a továbbiakban az emberkereskedelemre nem alkalmazható.

10. cikk

Végrehajtás

(1) A tagállamok meg hozzák a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy ennek a kerethatározatnak 2004. augusztus 1-je előtt megfeleljenek.

(2) Az (1) bekezdésben említett időpontig a tagállamok megküldik a Tanács Főtitkárságának és a Bizottságnak azoknak a rendelkezéseknek a szövegét, amelyekkel az e kerethatározatból fakadó kötelezettségeket nemzeti jogukba átültetik. A Tanács, e tájékoztatás és a Bizottság által továbbított írásbeli jelentés nyomán

készített jelentés alapján legkésőbb 2005. augusztus 1-jéig megvizsgálja, hogy a tagállamok mennyiben tették meg a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy ennek a kerethatározatnak megfeleljenek.

11. cikk

Hatálybalépés

Ez a kerethatározat a Hivatalos Lapban való kihirdetésének napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, 2002. július 19-én.

a Tanács részéről

az elnök

T. PEDERSEN